

Informacje bieżące

Wyniki wstępne

Warszawa, 2008–10–23

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach
w październiku 2008 r.

Ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest w październiku oceniany mniej optymistycznie niż we wrześniu i w analogicznym miesiącu ostatnich czterech lat. Na nastroje przedsiębiorców wpływa zmniejszanie się bieżącego portfela zamówień i produkcji przy znacznie mniej optymistycznych przewidywaniach w tym zakresie. Bieżąca sytuacja finansowa oceniana jest bardziej pesymistycznie niż przed miesiącem. Prognozy dotyczące sytuacji finansowej są również negatywne.

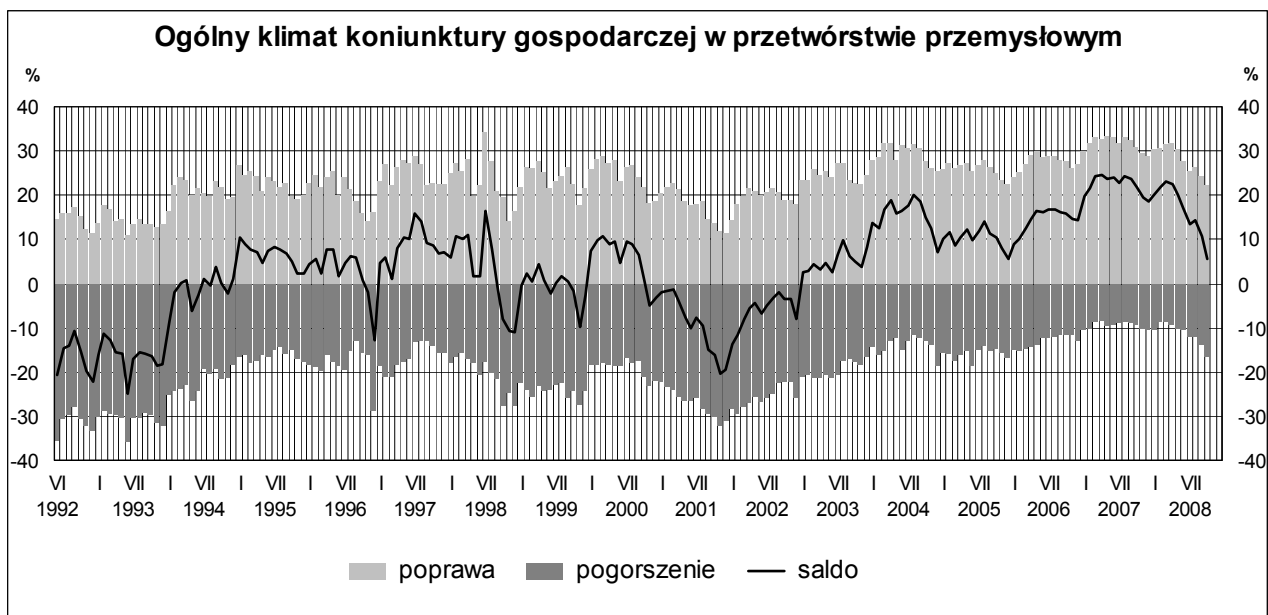
Ogólny klimat koniunktury w **budownictwie** oceniany jest mniej korzystnie niż przed miesiącem i w październiku ostatnich trzech lat. Spowodowane jest to ostrożniejszymi niż we wrześniu, ale nadal optymistycznymi ocenami bieżącego i przyszłego portfela zamówień oraz produkcji budowlano-montażowej. Utrzymują się korzystne oceny bieżącej sytuacji finansowej przedsiębiorstw, odpowiednie prognozy są ostrożniejsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu.

W październiku ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** oceniany jest mniej optymistycznie niż we wrześniu i w analogicznym miesiącu ubiegłego roku. Wpływają na to mniej korzystne niż przed miesiącem oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży oraz pogarszająca się zarówno bieżąca jak i przewidywana sytuacja finansowa przedsiębiorstw.

Oceny ogólnego klimatu koniunktury formułowane w październiku przez większość badanych jednostek **usługowych**¹ (poza firmami z sekcji edukacja i działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna) są mniej optymistyczne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Najlepsze oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują firmy z sekcji **pośrednictwo finansowe**, są one jednak znacznie mniej korzystne od zgłaszanych przed miesiącem i w październiku ubiegłego roku. Najmniej optymistycznie, nieco gorzej niż we wrześniu br. i w analogicznym miesiącu przed rokiem, oceniają ogólny klimat koniunktury jednostki z sekcji **hotele i restauracje**.

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD: **H** – Hotele i restauracje, **I** – Transport, gospodarka magazynowa i łączność, **J** – Pośrednictwo finansowe, **K** – Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, **M** – Edukacja, **N** – Ochrona zdrowia i pomoc społeczna, **O** – Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała.

1. Przetwórstwo przemysłowe

W październiku **ogólny klimat koniunktury** jest oceniany mniej optymistycznie niż we wrześniu (plus 6 wobec plus 11). Poprawę koniunktury sygnalizuje 22% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie – 16% (przed miesiącem odpowiednio 24% i 13%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorcy odnotowują dalsze ograniczanie bieżącego portfela zamówień, na co wpływa spadek zagranicznego i – w mniejszym stopniu – krajowego portfela zamówień. W październiku ograniczana jest bieżąca produkcja. Na najbliższe trzy miesiące przewiduje się znacznie wolniejszy niż oczekiwano we wrześniu wzrost portfela zamówień i produkcji. Stan zapasów wyrobów gotowych jest uznawany przez przedsiębiorców za nadmierny. Utrzymują się niewielkie opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów, zwiększają się nieznacznie trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Prognozy w tym zakresie są pesymistyczne. Przewidywany jest spadek zatrudnienia, większy niż prognozowano w ubiegłym miesiącu. Wzrost cen wyrobów gotowych może być wolniejszy od zapowiadanego we wrześniu.

W październiku przedsiębiorcy prowadzący działalność w większości działów przetwórstwa przemysłowego zgłaszają optymistyczne, choć ostrożniejsze niż przed miesiącem, oceny koniunktury. Najbardziej korzystne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują producenci: masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru (plus 26 – spadek o 4 punkty), wyrobów chemicznych (plus 17 – spadek o 3 punkty), mebli (plus 17 – wzrost o 1 punkt), sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych (plus 17 – spadek o 4 punkty), instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych (plus 15 – spadek o 4 punkty), wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych (plus 11 – spadek o 2 punkty), artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych (plus 10 – spadek o 3 punkty), maszyn i aparatury elektrycznej (plus 10 – spadek o 7 punktów) oraz prowadzący działalność wydawniczą i poligraficzną (plus 10 – spadek o 3 punkty). Negatywnie swoją koniunkturę oceniają producenci: odzieży i wyrobów futrzarskich (minus 17 – spadek o 1 punkt), metali (minus 15 – spadek o 14 punktów), wyrobów z drewna (minus 10 – spadek o 1 punkt), wyrobów włókienniczych (minus 9 – spadek o 9 punktów), skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych (minus 4 – spadek o 1 punkt).

Producenci **wyrobów chemicznych** oceniają koniunkturę mniej optymistycznie niż we wrześniu. Spowodowane to jest negatywnymi ocenami bieżącego portfela zamówień

przy ostrożniejszych ocenach bieżącej i przyszłej produkcji oraz przyszłego portfela zamówień. Stan zapasów wyrobów gotowych przekracza poziom uznawany przez przedsiębiorców za wystarczający. Zwiększają się opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów, producenci mniej optymistycznie oceniają swoje możliwości terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Prognozy sytuacji finansowej są mniej korzystne niż przed miesiącem. Przedsiębiorcy zamierzają dalej zmniejszać zatrudnienie. Ceny wyrobów chemicznych mogą rosnąć w tempie dużo wolniejszym od prognozowanego przed miesiącem.

Producenci **sprzętu i urządzeń rtv** oceniają koniunkturę mniej korzystnie niż w ubiegłym miesiącu. Spowodowane to jest ostrożniejszymi przewidywaniami dotyczącymi portfela zamówień i produkcji. Bieżący portfel zamówień i produkcja są oceniane lepiej niż we wrześniu. Stan zapasów wyrobów gotowych jest uznawany przez przedsiębiorców za niewystarczający. Mimo iż producenci odczuwają trudności w ściąganiu należności od kontrahentów, terminowo regulują swoje bieżące zobowiązania finansowe. W najbliższych trzech miesiącach sytuacja finansowa badanych firm może się poprawić. Dyrektorzy planują ograniczyć zatrudnienie w stopniu nieco większym od przewidywań z ubiegłego miesiąca. Ceny sprzętu i urządzeń rtv mogą obniżyć się wolniej niż prognozowano we wrześniu.

Producenci **artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych** w październiku oceniają swoją koniunkturę nieco mniej optymistycznie niż przed miesiącem. Mimo ograniczania bieżącego portfela zamówień produkcja utrzymuje się na poziomie zbliżonym do sygnalizowanego w ubiegłym miesiącu. Odpowiednie przewidywania są mniej optymistyczne od prognoz z września. Stan zapasów wyrobów gotowych nieco przekracza poziom uważany przez przedsiębiorców za wystarczający. Mimo iż nieznacznie zwiększają się opóźnienia w ściąganiu należności od kontrahentów, przedsiębiorcy z nieco mniejszymi trudnościami regulują bieżące zobowiązania finansowe. Dyrektorzy przedsiębiorstw nie przewidują pogorszenia swojej sytuacji finansowej. Planowane jest ograniczenie stanu zatrudnienia. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą rosnąć w tempie znacznie niższym od prognozowanego we wrześniu.

Producenci **maszyn i aparatury elektrycznej** oceniają koniunkturę mniej optymistycznie niż we wrześniu. Spowodowane to jest negatywnymi ocenami dotyczącymi bieżącego portfela zamówień i produkcji. Odpowiednie prognozy są mniej optymistyczne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Stan zapasów wyrobów gotowych zwiększył się do poziomu uznawanego przez przedsiębiorców za nadmierny. Utrzymują się niewielkie trudności w ściąganiu należności od kontrahentów. Producenci z niewielkimi opóźnieniami regulują swoje zobowiązania finansowe. Odpowiednie prognozy w tym zakresie są gorsze od zgłaszanych przed miesiącem. Dyrektorzy nadal planują zmniejszanie zatrudnienia. W najbliższych miesiącach wzrost cen maszyn i aparatury elektrycznej może być wolniejszy niż przewidywano we wrześniu.

W październiku dyrektorzy firm produkujących **wyroby włókiennicze** oceniają koniunkturę pesymistycznie, gorzej niż w zeszłym miesiącu. Spowodowane to jest pesymistycznymi ocenami zarówno bieżącej jak i przyszłej sytuacji finansowej. Bieżące oceny portfela zamówień i produkcji są mniej negatywne niż sygnalizowano we wrześniu. Przewidywania w tym zakresie są ostrożniejsze od prognoz formułowanych przed miesiącem. Utrzymują się nadmierne zapasy wyrobów gotowych. Planowane jest dalsze ograniczanie zatrudnienia. W najbliższych trzech miesiącach przedsiębiorcy przewidują

niewielką obniżkę cen wyrobów włókienniczych.

W październiku br. 6,8% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na **bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności** (w III kwartale br. odsetek ten wyniósł 7,6%, przed rokiem 6,7%). W pozostałych firmach najsilniej odczuwanymi barierami są: niedostateczny popyt na rynku krajowym (50% w październiku, 42% w ubiegłym kwartale, przed rokiem – 39%), wysokie obciążenia na rzecz budżetu (barierę tę w październiku zgłasza 47% przedsiębiorstw, 50% w III kwartale i 54% przed rokiem), niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej (43% przedsiębiorstw w październiku, 31% w III kwartale i 29% przed rokiem). W ciągu roku w największym stopniu zmniejszyło się znaczenie bariery związanej z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 33% do 7%), natomiast wzrosło – barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej, niedostatecznym popytem na rynku krajowym oraz niedostatecznym popytem na rynku zagranicznym (z 22% do 32%).

Wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszane przez przedsiębiorców w październiku br. wynosi 80% (podobnie jak w III kwartale br., w analogicznym okresie ubiegłego roku – 82%). Największe wykorzystanie mocy produkcyjnych występuje wśród producentów: instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, odzieży i wyrobów futrzarskich, metalowych wyrobów gotowych, pozostałego sprzętu transportowego, masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru, maszyn i aparatury elektrycznej.

Spośród badanych przedsiębiorstw 17% jednostek (13% przed rokiem) nie planuje **działalności inwestycyjnej w przemyśle** w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Pozostali respondenci przewidują, że ich działalność inwestycyjna będzie związana z modernizacją – 79% (przed rokiem 82%) i nowymi inwestycjami – 73% (w październiku ubiegłego roku – 71%). Jako najczęściej wybierane źródła finansowania inwestycji przedsiębiorcy wskazują środki własne – 93% (92% w analogicznym miesiącu ub.r.). Krajowy kredyt bankowy, tak jak przed rokiem, będzie źródłem finansowania działalności inwestycyjnej dla 39% jednostek, leasing – dla 25% przedsiębiorstw (w październiku 2007 r. – 26%).

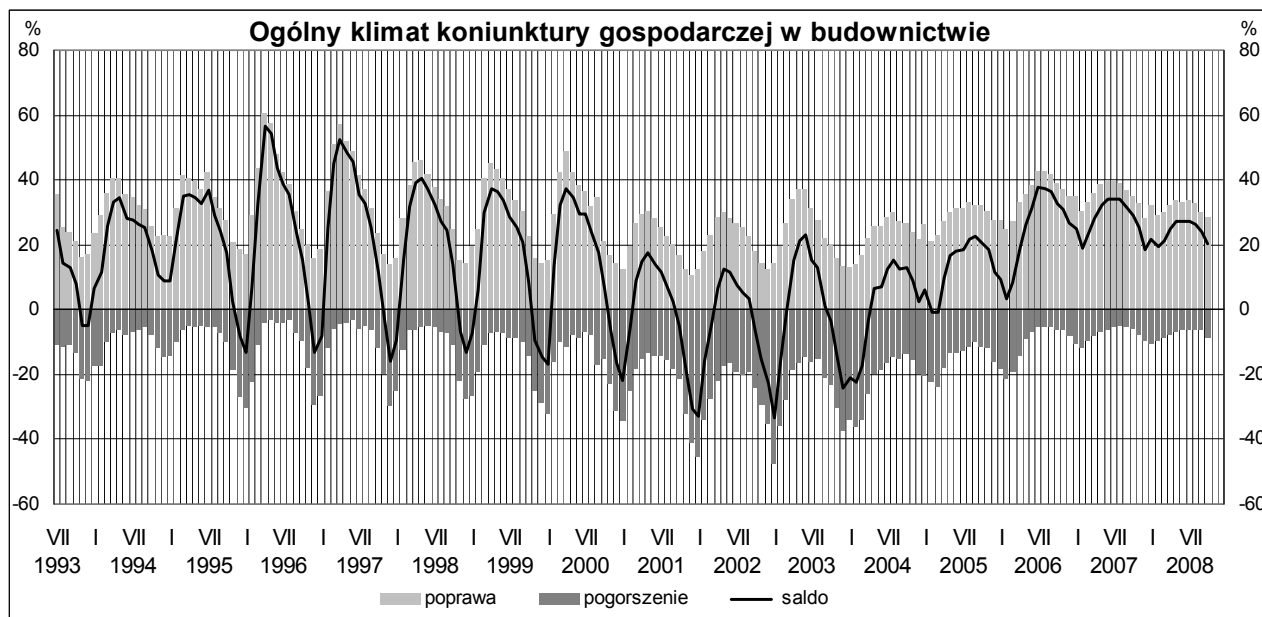
2. Budownictwo

W październiku **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie plus 20 (we wrześniu plus 24). Poprawę koniunktury sygnalizuje 29% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 9% (we wrześniu odpowiednio 30% i 6%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorstwa odnotowują wolniejszy od zgłaszanego we wrześniu wzrost **portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej**. Przewidywania w tym zakresie na najbliższe trzy miesiące są mniej optymistyczne od formułowanych w ubiegłym miesiącu. Spośród badanych przedsiębiorstw 30%, podobnie jak przed rokiem, planuje, że będzie prowadziło prace budowlano-montażowe za granicą. Jednak prognozy wzrostu ich **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynku zagranicznym** są słabsze niż przewidywano we wrześniu br. i w październiku ub.r.

Bieżąca **sytuacja finansowa** przedsiębiorstw budowlano-montażowych oceniana jest korzystnie, podobnie jak we wrześniu. Przewidywania dotyczące przyszłej sytuacji finansowej przedsiębiorstw są mniej optymistyczne od prognoz sprzed miesiąca. Wzrost **cen** realizacji robót budowlano-montażowych może być wolniejszy niż przewidywano we

wrześniu. Również plany dotyczące zwiększenia **zatrudnienia** są ostrożniejsze od przewidywań sprzed miesiąca.

Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** kształtuje się na poziomie 4,2% (4,3% we wrześniu br. i 4,2% w październiku 2007 r.). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia (60% badanych przedsiębiorstw w październiku i we wrześniu br. oraz 58% w październiku 2007 r.), konkurencją ze strony innych firm (59% w październiku i 57% we wrześniu br. wobec 50% w październiku 2007 r.), niedoborem wykwalifikowanych pracowników (52% badanych przedsiębiorstw w październiku i 55% we wrześniu br. wobec 61% w październiku 2007 r.). W porównaniu z październikiem ubiegłego roku najbardziej wzrosło znaczenie barier związanych z konkurencją ze strony innych firm (z 50% do 59%) oraz niedostatecznym popytem (z 15% do 23%), natomiast zmalało – barier związanych z kosztami materiałów (z 45% do 35%), niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 61% do 52%) oraz niedoborem sprzętu, materiałów i surowców (z 10% do 3%).

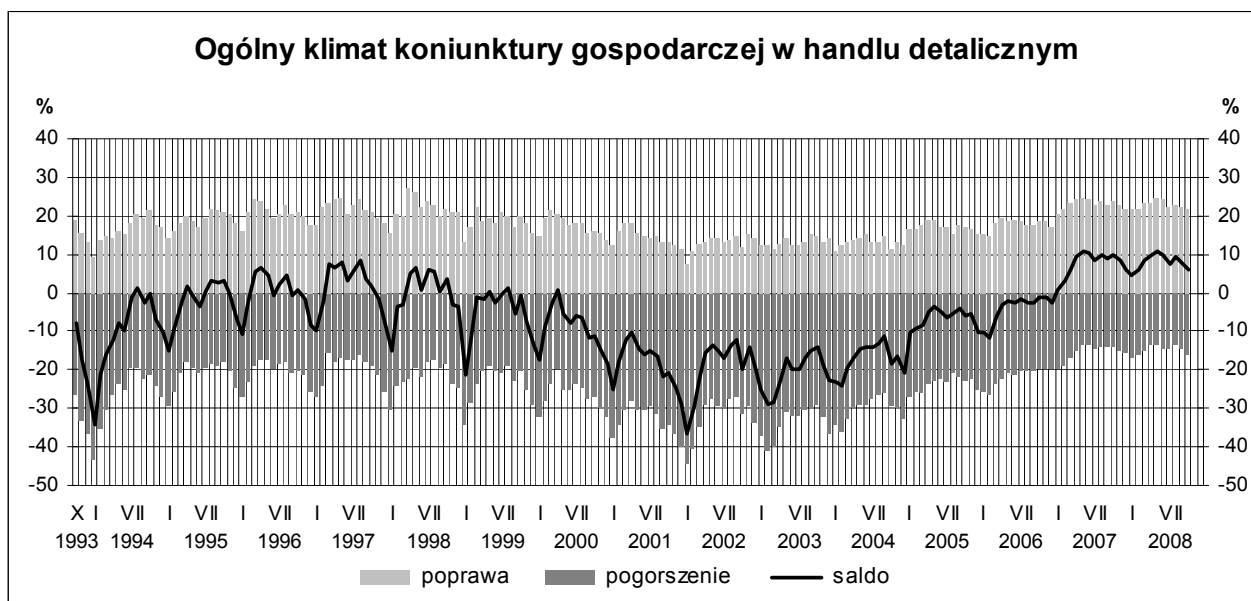
W październiku 8% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy portfela zamówień, 80% jako wystarczające, a 12% jako zbyt małe. Oceny te są zbliżone do formułowanych we wrześniu br. W porównaniu z październikiem ubiegłego roku zmniejsza się udział jednostek oceniających swe zdolności jako zbyt małe na rzecz przedsiębiorstw, które oceniają je jako wystarczające i zbyt duże.

Wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszane przez przedsiębiorców wynosi 87% w październiku br., 88% we wrześniu br. (89% – w październiku ub. roku).

Spośród badanych przedsiębiorstw 19% nie planuje żadnej **działalności inwestycyjnej w budownictwie** w ciągu najbliższych 12 miesięcy (przed rokiem 18%). Wśród pozostałych respondentów 73% przewiduje, że ich działalność inwestycyjna dotyczyć będzie nowych inwestycji (77% w październiku ub.r.), 64% – modernizacji (63% przed rokiem). Jako najczęściej wybierane źródła finansowania inwestycji przedsiębiorcy wskazują środki własne – 93% (94% w analogicznym miesiącu ub.r.). Krajowy kredyt

bankowy wybiera 37% jednostek (38% w październiku 2007 r.), leasing – podobnie jak przed rokiem – 46% przedsiębiorstw.

3. *Handel detaliczny*

W październiku wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w handlu detalicznym kształtuje się na poziomie plus 6 (plus 8 we wrześniu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 22% badanych przedsiębiorstw (przed miesiącem 23%), jej pogorszenie 16% (w ubiegłym miesiącu 15%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny bieżącej i przyszłej sprzedaży towarów są mniej korzystne niż przed miesiącem. Zarówno bieżąca jak i przewidywana sytuacja finansowa przedsiębiorstw ulega pogorszeniu. Nieznacznie zwiększa się nadmierny stan zapasów towarów. W konsekwencji planowany na najbliższe miesiące wzrost zamówień na towary u dostawców może być nieco mniejszy niż zapowiadano przed miesiącem. Wzrost bieżących i przyszłych cen towarów jest zbliżony do zgłaszanego we wrześniu. Na najbliższe miesiące planowany jest jedynie nieznaczny wzrost zatrudnienia.

Oceny koniunktury w poszczególnych branżach handlu detalicznego są zróżnicowane. Na najwyższym poziomie kształtuje się wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla branży meble, rtv, agd – tak jak przed miesiącem – plus 27. Dla branży włókno, odzież, obuwie wynosi on plus 5 (plus 7 we wrześniu), a dla branży pojazdy samochodowe – plus 4 (w ubiegłym miesiącu plus 10). W branży żywnościowej wskaźnik ogólnego klimatu kształtuje się na poziomie minus 2 (przed miesiącem 0).

W jednostkach branży **meble, rtv, agd** odnotowuje się wolniejszy niż przed miesiącem wzrost bieżącej sprzedaży towarów. W konsekwencji sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest mniej korzystna. Odpowiednie przewidywania są optymistyczne, zbliżone do formułowanych przed miesiącem. Zwiększa się stan nadmiernych zapasów towarów. Wzrost zamówień u dostawców może utrzymać się na poziomie przewidywanym we wrześniu. Sygnalizowany jest nieco szybszy niż we wrześniu wzrost bieżących cen towarów. Prognozy wskazują na utrzymanie się wzrostu cen w najbliższych miesiącach. Plany dyrektorów przedsiębiorstw dotyczące zwiększenia

zatrudnienia są zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem.

W październiku przedsiębiorstwa branży **pojazdy samochodowe** sygnalizują szybszy niż przed miesiącem spadek bieżącej sprzedaży. Sytuacja finansowa pogarsza się. Prognozy na najbliższe miesiące wskazują na mniej znaczący niż przewidywano we wrześniu wzrost sprzedaży i w konsekwencji niezadowalającą sytuację finansową. Nieznacznie zwiększa się nadmierny stan zapasów towarów. Zamówienia u dostawców na towary mogą być ograniczane. W październiku ceny pojazdów samochodowych ulegają dalszej obniżce. Na najbliższe miesiące przewiduje się niewielki spadek cen. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują w niewielkim stopniu zmniejszyć zatrudnienie.

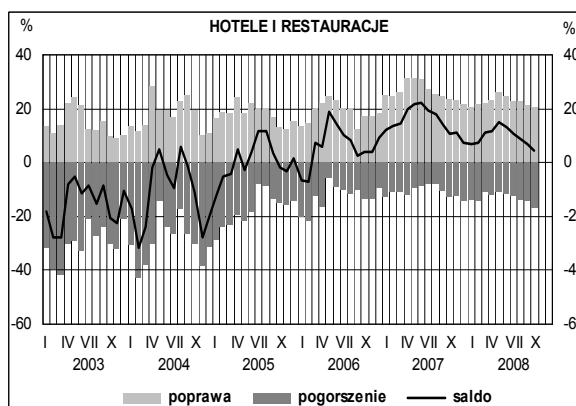
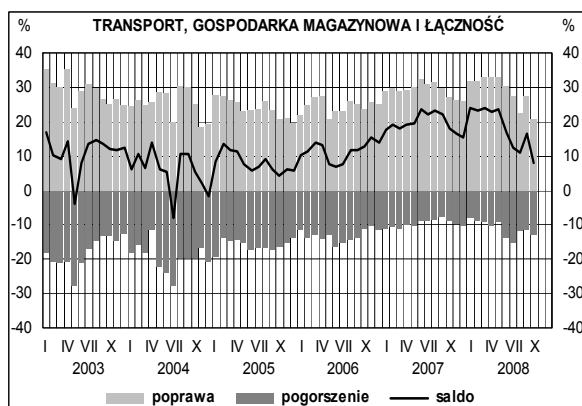
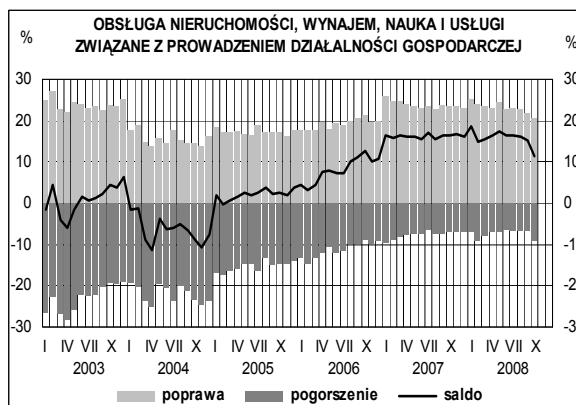
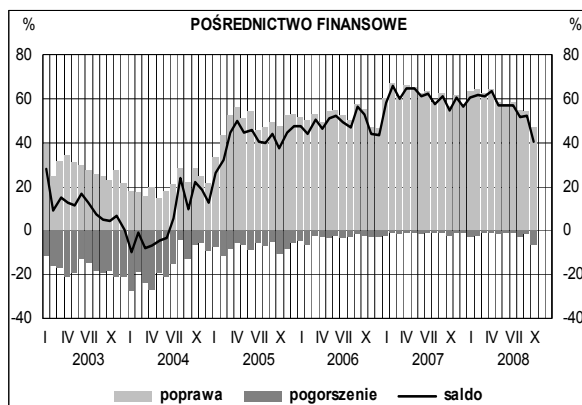
W branży **włókno, odzież, obuwie** przedsiębiorcy sygnalizują wzrost bieżącej sprzedaży w październiku. Sytuacja finansowa jednostek handlowych jest oceniana mniej pesymistycznie niż we wrześniu. Zmniejsza się nieznacznie poziom nadmiernych zapasów. Mniej optymistyczne niż w ubiegłym miesiącu prognozy sprzedaży powodują, że sytuacja finansowa w najbliższych miesiącach może być mniej korzystna. W konsekwencji ilość towarów zamawianych u dostawców może być ograniczana. W październiku przedsiębiorstwa zgłaszają szybszy niż w ubiegłym miesiącu wzrost cen towarów. Prognozy na najbliższe trzy miesiące wskazują na nieco wolniejszy niż przewidywano we wrześniu wzrost cen. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują nieznacznie zmniejszyć zatrudnienie.

W październiku sygnalizowany jest znacznie wolniejszy niż przed miesiącem wzrost sprzedaży **żywności**. Sytuacja finansowa badanych przedsiębiorstw jest oceniana negatywnie. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Prognozy dotyczące sprzedaży na najbliższe trzy miesiące są nieco mniej pesymistyczne od formułowanych we wrześniu. Może nastąpić dalsze pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstw. Ilość towarów zamawianych u dostawców może być nieznacznie ograniczana. Wzrost bieżących i przyszłych cen żywności może być zbliżony do deklarowanego we wrześniu. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują utrzymać obecny stan zatrudnienia.

Spośród badanych jednostek 4,7% – tak jak w październiku ub. r. – deklaruje, że nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,1% przed miesiącem). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa deklarujące występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje w październiku 69% przedsiębiorstw, przed miesiącem 71%, w październiku przed rokiem 74%), kosztami zatrudnienia (64% w październiku i wrześniu br. oraz 63% w październiku ubiegłego roku) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (55% w październiku i wrześniu br., 56% w październiku 2007 r.).

Najczęściej wybieranymi źródłami finansowania **środków obrotowych** są fundusze własne, które wybiera 69% przedsiębiorstw (przed rokiem 70%). Na kredyt bankowy wskazuje – tak jak w październiku 2007 r. – 28% przedsiębiorstw, kredyt kupiecki – 26% jednostek (25% przed rokiem).

4. Usługi

W październiku oceny ogólnego klimatu koniunktury jednostek z sekcji **pośrednictwo finansowe** są korzystne, choć znacznie mniej optymistyczne od sygnalizowanych przed miesiącem (plus 40 wobec plus 53 we wrześniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 46% badanych firm, a jej pogorszenie – 6% (we wrześniu odpowiednio 54% i 1%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Oceny bieżącego i przyszłego popytu oraz sprzedaży, a także sytuacji finansowej są dużo ostrożniejsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu. Bieżące ceny usług rosną wolniej niż odnotowano to we wrześniu. W najbliższych miesiącach ich wzrost może być zbliżony do prognozowanego we wrześniu. Zatrudnienie może być zwiększane w skali mniejszej niż zapowiadano w ubiegłym miesiącu. Spośród badanych jednostek 4,0% deklaruje, że nie odczuwa żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności (6,9% we wrześniu, 9,4% przed rokiem). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery działalności związane są z konkurencją firm krajowych (78% w październiku i 79% we wrześniu br., 85% w październiku 2007 r.) oraz – w mniejszym stopniu – konkurencją firm zagranicznych (47% w październiku wobec 55% we wrześniu br. i 52% w październiku ub.r.).

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **transport, gospodarka magazynowa i łączność** kształtuje się na poziomie plus 8 (we wrześniu plus 16). Poprawę koniunktury odnotowuje 21% badanych firm, a jej pogorszenie – 13% (we wrześniu odpowiednio 27% i 11%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Mimo nieco szybszego niż przed miesiącem wzrostu bieżącego popytu, aktualna sprzedaż rośnie wolniej niż we wrześniu. W konsekwencji dyrektorzy jednostek sygnalizują pogorszenie swojej sytuacji finansowej. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy przewidują wolniejszy wzrost zarówno przyszłego popytu jak i sprzedaży, a w konsekwencji i sytuacji finansowej. Zatrudnienie może być rozszerzane w skali

mniej niż zapowiadano w poprzednim miesiącu. Odnotowywany jest nieznaczny wzrost bieżących cen. W najbliższych miesiącach ceny mogą pozostać na dotychczas przewidywanym poziomie. W październiku 5,2% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (we wrześniu odsetek ten wyniósł 3,9%, w październiku przed rokiem 5,8%). Największe trudności napotykane przez firmy związane są z konkurencją firm krajowych (60% w październiku bieżącego i ubiegłego roku oraz 58% we wrześniu br.) oraz kosztami zatrudnienia pracowników (57% w październiku, 54% we wrześniu br. i 60% w październiku 2007 r.).

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej** kształtuje się na poziomie plus 11 (we wrześniu plus 15). Poprawę koniunktury odnotowuje 20% badanych firm, a jej pogorszenie – 9% (we wrześniu odpowiednio 22% i 7%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek zgłaszają wolniejszy niż w ubiegłym miesiącu wzrost bieżącego popytu i sprzedaży. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw oceniana jest negatywnie. Prognozy popytu oraz sprzedaży, a w konsekwencji i sytuacji finansowej, są mniej optymistyczne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Wzrost zatrudnienia może być nieco wolniejszy od oczekiwanego we wrześniu. Sygnalizowany jest nieznacznie wolniejszy niż w ubiegłym miesiącu wzrost zarówno bieżących jak i przyszłych cen oferowanych usług. Zarówno w październiku jak i we wrześniu br. odsetek jednostek nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności usługowej kształtuje się na poziomie 12,8% (9,7% w październiku 2007 r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (51% w październiku i 53% we wrześniu br., 59% w październiku przed rokiem).

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **hotele i restauracje** kształtuje się na poziomie plus 4 (we wrześniu plus 7). Poprawę koniunktury odnotowuje 21% badanych firm, a jej pogorszenie – 17% (we wrześniu odpowiednio 21% i 14%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. W październiku utrzymuje się niewielki wzrost bieżącego popytu oraz sprzedaży, dyrektorzy jednostek sygnalizują nieznaczna poprawę swojej sytuacji finansowej. W najbliższych trzech miesiącach zarówno popyt na tego typu usługi jak i ich sprzedaż mogą rosnać wolniej niż wskazywały prognozy z września. W konsekwencji przewiduje się pogorszenie sytuacji finansowej. W październiku sygnalizowany jest wzrost zarówno bieżących jak i przyszłych cen oferowanych usług, zbliżony do zgłaszanego w ubiegłym miesiącu. Nie przewiduje się zmian w poziomie zatrudnienia. Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności usługowej kształtuje się na poziomie 2,5% (3,4% we wrześniu br. i 4,7% w październiku ub.r.). Największe trudności napotykane przez jednostki związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (69% w październiku i 68% we wrześniu br., 72% w październiku 2007 r.), konkurencją firm krajowych (55% w październiku i 57% we wrześniu br. wobec 42% w październiku ub.r.) oraz z wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (52% w październiku i 51% we wrześniu br., 46% w październiku 2007 r.).